GAZETA
DE TRANSILVANIA.

(КЪ ПРЕАНАЛТА БОІЕ).

Nro 10. ***Brashov, 9. Martie.*** **1842.**

Трансілванія.

Брашов. Ла адънареа де Университатеа націіі Сасещі (шапте жъдеці) хотъръщ пе 21. Мартіе к. н., дін партеа ачестъі Пъблік с'аъ орънduіт: Дънії Іосіф Франц Траъш, Діректоръл де Поліце, ші Лъгъст де Рот, Сінаторъл.

Ърмътореле датърі статістіче скоасе дін протоколъл офічіал пот фі пентръ мълці інтересанте. Ла Брашов сокотіт къ тоате махалалеле (събърбііле) ші къ стъпінеле, ан анъл трекът 1841 мърі фоарте мълці, адікъ 994 оамені, дін карії 497 фъчіторъ бърбаці ші — лъкръ кам де міраре — фемеі ънкъ 497. Ачестъ морталіtate есте чea маі маре де ла 1803 ънкоаче. Сінгър ла анъл 1831 пе времea холерії мърі черъш іаръш 961, іар ан алці ані нъмъръл морціlор се скімба дела 500 мълт пънъ ла 800. — Ан анъл трекът сокотінд морції дъпъ реліції, ачеіа фъчеа: романо-католічі 153; евангеліко-лътерані 306; реформаці 35; Юнітарі (соцініані) 1; грікo-несъніці 497; жідові 2. Чі маі мълці, адікъ 207 мърі де бърбаці, іар де офтікъ ші де стрікаріа плъмънелор 170 (е де ансемнат, къ ла Брашов мор мълці де ачестъ боалъ); 9чідері де сіне с'аъ ънтъмплат 5.

Златна, 7. Мартіе к. н. Жъліці Ромънілор ампрежънъ къ ной! Домнъл Доктор де Артеле ліберале, де філософіе ші де медічінъ Васіліе Поп, крайнікъл камерал Фісікъс, нъмаі есте ънтре ной! Кредінчосъл ачеста ші непрецеторібл дерегъторіъ де Стат, ънфокатъл ачест націоналіст, кареле пентръ бінеле ші ферічіреа націеі сале романеці ера гата а'ші жъртфі віаца, ачест татъ а 9неі фамілії немънгъіете, каре пе пъмънт ънтре аі сăі 'шаъ фост формат раіъл, бърбат фъръ пріханъ, каре нъ с'аъ абатът дела кърареа адевърълъі, філантропъл, каре пе тоці мъріторіі аі сокотеа нъмаі де фраці аі сăі, ан ърма 9неі боале де пъмънт чі, ансоціть де фрігърі нервоасе цінъ сінгър 6 зіле, ан 6. Мартіе к. н., адікъ дъмінекъ ан 22. Февруаріе дъпъ календарібл Ібліан аші дъдъ съфletъл ан мъніле Фъкторібъі съъ ан ал 53 леа ан а вієцій сале чій не'нчетат лъкръторе.

Сърмані Ромънї! Къ інїма сфъшіатъ де чea маі адънкъ дърере бъ фачем къноскътъ ачестъ жалнікъ пердере. Ах! Цінї ноі пе чіне ацї пердът ан Васіліе Поп? Ацї абеа требъінцъ а къноаще тоате вістіерііле мінцій ачестъі бърбат, пентръ а къръі пердере плънцем, спре а пътea мъсъра пагъба ънтръ тоатъ ънтіндірea єі. Ъкъ цінцъ, каре докъмінте кълеге ан кърс де доаъзечі ші кінъ де анї сінгър спре а фолосі пе Ромънї ші Патріа! Ноі ънсъ нъ не бедім ан старе а бъ ъмпъртъші акъм датърї де каре ацї дорі, спре а пътea прінді дъпъ бреанічіе пе Бърбатъл пе каре л'ам пердът: ачеста ва фі проблема 9нъі цінерос Конфрате, каре кредем къ не ва да 9н некролог. Ноі дін партеа сінгър атъта маі адъогем къ інїма сънцерънд, къмкъ пе кънд кълетем, към Провідінца пътъ чере о аша маре жъртфъ дела о націе аша съракъ де бърбаці прокопсіцї, ні се ънторк ан мінте ші алцї брео кінъ бърбаці де аї ноштрії, към Васіліе Арон, Васіліе Баіда, секретарібл гъбернідъі ші фостъл професор де Дрептъл патрієї, пе карії 9рсіта іаръш нії рапі ан флоареа вієцій. Черескъле Пърінте! нъ не лъса ка съ кădем ан іспіть де а креде, къ пе націа ноастръ зачі 9н блестем, прін каре, към се вієце ічі колеа кăте 9н бърбат, дела каре ам пътea ащепта чева, ніче префак тоате нъдежділе ан фъм ші ан чеаць. —

Унгарії жълеск пердереа графълъі Ъдрея Дешфі (ан Февруаріе л. к. ан брăстъ нъмаі де 36 анї): Ноі къ кăт сънтем маі съраче, къ атъта авем дрепт маі маре а жълі ші маі мълт пе Васіліе Поп ал ностръ.

Молдавія.

Газіта 9ніверсалъ де Ъгсбърг ан Нр. 62 дін 3. Мартіе аре доаъ корреспондінце дела

bjbv

bjbv

Iaшї дін 28. Ianuарie шї дін 10. Февр. Ан чea дін тжіе се спyне, кyмкa o societate literaresкъ, карe с'aў формат ан Галліція спре a ынтінде лyмyл де фер деля Бохніа пынъ ла Хотаржле Молдавіеї, ар фі пофтіт пе Принцyл домніторіў, ка М. Са съ деа привілецyл шї ынкъ вынеле фолосyрї пе 90 де анї, ка дынса съ поатъ ынтінде ачел лyм де фер пе лынгъ малyл Сіретyлyї пынъ ла Галац. М. Са де шї с'ар фі арătат апліkат ла вн астфелiў де план, тотyш рămыне ындоіалъ деспре пyтінца съвършірї, кy атыт маї бyртос, кy кът домніеле пърерea, кymкa ачeастъ інфлyінцъ a Австрієї ар неплъчea алтор вечінї. — Тот ан ачea скрісоаре се вorбеще шї деспре ачел дyел a тінерyлyї боіерiў молдовean Ласkар Rосет кy Бeізаде Д. Гіka дін Щara romанeаскъ фъкyт кy пістоале, — ан тоамна анyлyї трекyт ла Iaшї, ынтрy каре амындої дyелянції с'aў рънit, (дyпъ кym ан пyблікyл нострy фапта ачeаста e кyноскyтъ де мyлт, де шї ічї коло кам пестріцат історісіtъ). Молдавіа н'are лецe aсyпра дyелyлyї. Ынтымплyрї де ачeстea вор да прілеж адyнyрії ґенерале a проіekта вna. — Се скріе шї атыта, къ ан міністерyл дін лонтрy мерг трекіле кам грeў. — Ан адоа скрісоаре, афаръ де вestірea абдікацієї Прeасф. Мітрополіт Вeніамін, се вorбеще пентрy Секретарiўл де Стат Георгіе Сyцо шї пентрy фрaтеле съў Нікола Сyцо, міністрyл де фінанце, карії кyрyнд a кълъторі ан прімъвара віітоаре чел дін тріў ла бaї шї чел де ал доілea ла Женева шї ла Паріс, стаў съ'шї деа дімісіа, деспре каре ынсъ e прічінъ a не маї ындоі. — —

Kronikà.

РЪСІЯ шї ПОЛОНІЯ. Дела Хотаржле, 18. Февр. Щіріле дела Ст. Петерсвyрг арătъ, кymкa де кyрyнд с'aў жyкат ан мынілe маї мyлтор сvвофіцерї a регіміентелор де гардъ ніще скрісорї анонімe, ынтрy каре eї се ынтъреаtъ спре ръсколaъ, арътындyлісе ынтре челe маї ынвершyнате єспресії ан контра монархyлyї шї a гvвернyлyї атыт дспрімea кy каре сынт eї трактаці, кът шї лефілe челе де тот мічї шї мyлтe ыншелъторії a шefілор лор, ан сфыршіт редyкція армієї че e съ се факъ. Дар сvвофіцерії аў арătат скрісоріле ла шefї. Ампъратyл мъхніт фоарте, порyнчі o черчітаре фоарте стрынсъ. Се вorбеще, къ скрісоріле леар фі ампърціт вн капітан де артіллеріе. Кym се вede тоатъ прічіна нy мyлт кymпънеще. — Гvвернyл рyсеск, дyпъ че хотърые a трaце вn арym де фер деля Ст. Петерсвyрг кътрa Москва кy келтyіала Статyлyї, апоі де кyрyнд рындyї a се фаче іарaш o ампрymyтаре де вreo 50 міліоане рyвле де арyінт, кy патрy ла сvтъ, спре ка ре скоп доар' негоціаціїле с'ар фі шї ынчепът кy каселе Ротшілд шї Хопе. — Консіліарyл де таінъ Д. де Фvрман, каре петрeкyсе маї мyлтъ време ла кyртea дін Ст. Петерсвyрг, ан Февруаріе вені іарaш ла Варшавіа адyкynд вестea прea трістъ пентрy негvсторіме, кymкa сістема прохібітівъ, стрынса ынкvіере a границелор де кътрe Evропа шї анvміт де кътрe Борvсіа с'aў хотърът a се маї пъзі ка шї пынъ акymа. Мyлцї сынт кy тотyл ынгріжаці, къ прін ачeаста комерцyл Полоніеї се ва стінge кy тотyл. — Се вorбеще, къ кіар міністрyл де ръсвоіў Принцyл Чернічев e съ прімeаскъ команда ан контра Черкасілор ла Кавкас.

(Газіта Кнівсрг.)

ТvRЧІЯ. (Дін Обсервat. австр. Нро. 64 Март. 5.) Константінопол, 16. Февр. к. н. Щірea фъкyтъ кy поща трекyтъ, кymкa с'ar фі чітіт ан бісерічі o порyнкъ пентрy ре-ынтродyчірea ымвръкымінтеї векі, нy с'aў адeверіт. — Мареле адмірал Тахір Паша, каре деля дyчірea Сераскіерyлyї Мvстафа Паша кърмyіа провізоріе шї департаментyл де ръсвоіў, ла чергрea са ынсyш де ачeастъ слyжбъ фy вшvрат, шї ан локyл съў фy орындyіт тот нymaї інтерімал ачел Хафіс Паша, каре комындасе арміа ан контра Вгіптінілор ла анyл 1839. — Газіта тvрчаскъ a Статyлyї кy датъ дін 3 a лyнії лyї Мохаррем анyл Хеџіріў 1258 (14. Февруаріе 1842) кvпрінде доў артікол інтересанцї атінгъторї де скімбъріле че сынт a се фаче ан адміністрація фінанціалъ a Провінціілор шї іарaш ан кіпyл стрынгерії бірyлyї де кап (харач) дела Раіалї, адекъ дела креціні, (кърора іар лі се маї фъгъдyіеск фелyрї де вшvрърї шї апъраре ан контра асyпріторілор).

(Газ. Кнів). Дін прічіна мyлтор вырварї де сынge вymate ан Ліван ынтре Дрyзї шї Мароніцї, Поарта нy де мyлт вені ла ідеа, ка дyпъ че вмірyл фвсісе адyс ан прінсоаре ла Константінопол, съ нymească пентрy ачeї мyнцї вn гvбернатор міліtарeск, каре се шї фаkъ ан персоана вnyї ренегат дін Австріа кy нymеле Омер Паша. Репрезентанцій челор чінчі пyтерї марі, карії деокамдатъ н'авea інструкції дела респіктівіле лор кyрцї, дyпъ маї мyлте конферінце авyте ампрyнъ, маї пе вrмъ хотъръръ a слобозі o формалъ протестаціе кътрa Поарта, де a нy рындyї гvбернатор міліtарeск ан Ліван. Протестаціа шї вrмъ ан 7. Февр., ынсъ нy коллектівъ, адекъ нy сvбскріс ла вn лок де тоцї чінчі репрезентанцїї, чі дoсібіт фіецекарe. Респvнсyл че ва вrма, нy се щіе. Ынтрeачea Омер

Паша аў ші аждне ан Ліван. — Епіскопăл протестант (реформат) Александер, пентрă каре есте діфіріцъ ынтре Поарта ші ынтре Англія ші Борсіа, аў сосіт ла Ієрусалім.

ІТАЛІЯ. Рома. Папа нă маі ціе ынкътрăў сă дея ші че сă апăче ан прівінца кăрцерій трібілор релігіоасе ан Спаніа; ынгріжаря чеа маре ла фаче ка сă слобоадză ăн аша нăміт „Бріве“ (ăн фаліă де порънкă) кътрă Епіскопіі ші прінцій католічі дін тот пământăл, ка ачіціа ампріънă кă попоарле сă се адъне ла зіле хотъръте прін бісерічі ші сă анализе рăспунсăл кътрă Домнăл Христос пентрă мънтуінца бісерічій католіче спаніоале дін примеждіile ăн каре есте ачел Бріве, каре есте скріс латінеще (се ынцелеце), дат дін 22. Февр. а. к. ші контрасемнат де кардіналăл Д. А. Амбрăшіні ка Секретаріă ал Бревілор, нă ăіть а фаче ші ăн есtракт дін ноăл проіект де леце а міністрăлуі Спаніеі, прін каре се пропусе Кортесілор, ка сă хотърască а дежіна бісеріка Спаніоалъ кă тотăл де кътрă Рома; ка нація спаніоалъ, кърія н'аре чіне пъса де Папа німік, сă прекърме тоате комунікаціа кă дънсăл; ка орі че ръндуіелі ші порънчі ар вені дела Рома, сă се арате ынтăй ізріділіеі мірешці сънт гата педепсіте; ка пе дечеле де кăсătоріе сінгър пънă ачăнчі сă рămжіе ла жудеката Епіскопілор; пънă кънд кондіка де леціле чівіле ва хотърî деосібіреа ынтре кăсătоріе сокотіте ка контракт ші іарăш ка таінă; ка сă фіе кă тотăл опріт а рекърге дін Спаніа ла Рома ăн прічіні релігіоасе ші нічі одатă сă нă фіе сфериt маі мълт врăн сол саў нунціус ал Папеі ăн Спаніа кă пленипотенціъ де а да іертърі де пъкате, мъкар де с'ар да ачелея ші фърă плată, ăн сфършіт, ка нічі ăн Епіскоп Спаніол сă нă маі кътезе а'ші лăа вреодată дела Папа ынтърірea са ăн скаун сънт педепсіте де ексіл (съргіун). Спре а ămбърбъта ші пе попоаре, ва ачелея сă се роаце лăі Дъмнезеў пентрă Спаніолі, Папа ле фăгъдуіеще іертаре де пъкате (indulgentias in forma Jubilaei).

БРІТАНІЯ МАРЕ. Лондон. Де ші Міністеріăл ăн каза леціі де кăсătоріе бірсіте дедатă, дăпъ че ăнсă Д. Віллієр апăсасе ăнаінте ăн проіект че ацінтă ціерцерea тоталъ а вămіі де кăсătоріе, дескатеріле се ързіръ лънгă фоарте, ынкът абіа ăн Сесіа дін 24. Февр. ноаптea пе ла 2 часърі віні трeбa ла вотізаціе. Міністеріăл іар бірă кă маіорітате необічнăіть де 393 ăн контра де 90 гласърі. —

Ăн врeміле маі дін коаче се цінъръ ăн Англія кътева адънърі фоарте інтересанте пе ла ораше ăн контра леціlор де кăсătоріе. Ăн о асеменea адънаре дела четатea Карліслe Д. Томпсон, ăн Англіз ынкарнат, ынчепă ăнтре алтеле астфеліă: „Нă вă фачіці атърнаці дела стрăінi!“ Ачаста есте дожана де тоате зілеле а монополіціlор ноştрії де пъне ші а фабріканціlор де леџі де кăсătоріе. Мі се паре, кă дакă ачеї домнї ар врea а лăкра ăн конформітате кă ăнкъетърea прекатă де дъншіі, атънчі кіар еї прea лесне ар рămânea ла сапă де лемн. Сă дăм о візіть прієтінеаскă ачелăі кърват, каре предікă астфеліă де прінчіпі, ші сă ведем дакă трăіеще ел дăпă ачелea; пентрă кă фрămсеца чеа дін тжіе аї ачестеі предіче стă фърă ăндоіалă ынтрă а о пăне ăн лăкраре. Сă мерцем ші сă прънзім ла дънсăл сіара пе ла шепте часърі*), пе кънд сосеще ел дін каса Лорзілор, ăнде токма атънчі пе Лордăл Радноr ăл фăкъсе а амъці кă стрігăра: „Нă імпортація воастрă де кăсătоріе сă нă вă фачіці атърнаці дела Џъріле стрăіне.“ Ла інтраре пе ушa лăі, каре поате о десхіде ăн шерзіторіă дін царă стрăінă, кă ціерцеці ынкълцămінціле пе о леагă де кънепă рăсеаскă. Нă вă фачіці атърнаці дела стрăінi! Дъсăпра капетелор воастрă арде о канделă Хрънітă де олеіă дін маріа поларă ші кă фіціле тоарсе дін кămпаk де Америка. Нă вă фачіці атърнаці дела стрăінi! Воі мерцеці пе трепте ăн сăс ші ăн сала де візіть; дічі пъшіці пе ăн ковор търческ. Нă вă фачіці атърнаці дела стрăінi. Мілордăл вă есте ăнаінте ămбрăкат де оспăц. Ăл поарте ăн рокшор дăпă мода чеа маі ноă де Паріс, дін лънă сърасă, кроіт де немъріторіă Стълц, ла пепт дін наінте ăн ак кă о пътră скumпă де Індіа, кăпрінсă ăн Лір де Мексіко. Маі ăнколо стрімфі де мътасă кінезаскă, кълцămінте де пеле де кордован ші ăн часорнік прea фрămос де џенева, кареі арată лăі, кămкă боі а'ці вінă фоарте ла врeме. Акăма дънсăл вă арată ла Міледі небастъса. Ва вă пъшіце ăнаінте. Пе фрънтea еї чеа албă ші ăнцелептă се мішкă о пънă де стрътіон; — че є дрept, пене де стрътіон брeск ші ăн коаделе кокошілор пе дін наінтea шърелор воастре. Ăмпріцăр де гътăл чеа албă ка де лебădă а дамеі є ăнкопчіат ăн шір де мърцърітаре дін Сеілон, ămріі еї се акопере де спіцърі дін Брісел, ăн мâна еї жокă ăн сăлторіş (eventail) де Спаніа. Вă аші пътea мерце маі ăнколо, побестіндă вă деспре корсетеле де Паріс ші маі де алте лăкърі де таінă ші сфінте, каре ăші дă нămірea дела четатea Паріс саў дела алтă царă стрăінă, дар нă боіă. Акăма сă мерцем ла прънз. Ачела є дат пе о маскă де махагоні дін Вест-

*) Ce ціім, кămкă прънзăл Англезілор есте сіара.

bjbv

стіндіа; бъіделе сънт дін порцелан де Маісен; цістоаселе че дъдъръ гъстоаса сънт (чорбъ), вінірь дела Камана, — маі дін тоате бъіделе абъргазъ ароме дін църї стрънїе шчл. шчл.

ПЪБЛІКАЦІЄ.

Ан маї мълцї анї аў авът чел дін жос събскрісъ оказіе ан Бармегіа Крашъвлъї дърерга оаселор (Гіхтъ, Артрітіс) ор дін каре каўза нескъта, їарь маї кь сама дърерга оаселор дін Венгріе адекь францъзіе прін а лъї апробатъ кърь а о віндека дін ръдъчінь, ба шї сінгър атънчь кънд бетешъгъл ачеста тътърор мъестріілор віндекърії аў стътът ан контрь, джнсъ ан 6 септъмънї сь фіе фост кат де днбекіт, лаў віндекат.

Де шї Хідропатіа, адекь віндекаре дърерілор де оась прін апь, ан тімпъл де акъма де тоате пърціле есте рекомендатъ, тотъш тімпъл віндекърії нъ'л поате хотърї, дарь шї маре Дієтъ болнавъ требе сь обсервезь. Їарь ла методъл віндекърії събскрісълъї, дъпь че аў рекъпігат сънътатеа, маї мълт нъ е де ліпсъ а се цінеа дієтъ, шї нічї антр'ън кіп н'аре а се теме кь бетешъгъл ба авеа нескарї ърмърї тріste.

Фърь де ачестеа анкь прімеще чел дін жос събскрісъ пре тоцї ачеіа, карії сънт де мълт францъзіцї, шї ръў віндекацї, ба шї де ачіїа карії аў авът мълт арґінт біў кънда ан бетешъгъл лор, сь фагъдуеще дін ръдъчінь аї віндека.

Шї фіінд кь джнсъл лъкуеще ан Бокша немцаскь доаг поще департе де Карансебеш пе дръмъ Міхадіі, де ачеа сь фагъдуеще нънъмаї дърерга оаселор (Гіхтъ), чі шї пе чей францъзіцї де ба авеа чінева апленкъуне шї крезъмънт катрь джнсъл аї віндека, джнсь кь ачеа адаўгере, ка фіецікаре болнав сь вінь ла ел, фіінд кь бетешъгъл де мълте орї сь скімбь, ел требе сь фіе де фацъ, шї прін корреспонденцій адекь прін скрісорї ачеа нъ сь поате ампліні.

Пентрь маї маре крезъмънт а віндекърії ачестія слъжаскь кътева мълцъмірї.

Вінценц Понграц,
Магістрь Хірърґіеї шї а Нашерії шї;
Фълчерїь Бармегіі Крашъвлъї.

Мълцъмірe.

Де маї мълцї анї анкоачь пътімеще мъгера міа де дърерь оаселор (Гіхт) шї антрабъінцънд ажторінца мълтор Докторї, наў пътът сь скапе де ачеста къмпліт бетешъг, маї пе ърмъ дін сфатъл ънора лаўдь лъї Дъмнезеў ам къутат ажторінць ла Домнъ Понграц, фълчерїь Бармегіі Крашъвлъї, карele ан 6 септъмънї кь тотъл маў віндекат, де ачеа нънъмаї пъбліць аї мълцъмеск, чі шї тътърора каре пътімеск де ачеста бетешъг ал рекомънд.

Ан Бокша, 24. Февр. 1841.

Петрь Керлоба,
крайскъл Камерал шъмарї ан Рабна.

Мълцъмірe,

Чел дін жос събскрісь сь афлъ андаторатъ Домнълъї Фълчер де Бармегіе Вінценц Понграц пъбліце аї мълцъмі, пентрь кь прін лъї ажторінць, аў скапат де бетешъгъл оселор шї де ачеа фіецікаріа ал рекомандезь. Ан Бокша, 14. Іюніе 1841.

Магдалена Шнорх.

Мълцъмірe.

Де 15 анї пътімеск де дърерь оаселор; мълте ам черкат шї н'ам пътът скапа де ачеста къмпліт бетешъг, їарь прін ажторінца Домнълъї фълчер Вінценц Понграцї, ан 6 септъмънї м'ам анлънатошат, де ачеа аї мълцъмеск шї тътърора ал рекомънд.

Лъдвіг Колнер,
де Орадіа маре.

ANUNCIARE.

Дін партіа сф. бісерічіі греческі де аічї се фаче къноскът, къмкь партеа де мошіе а фамілієї Н. Черей ла Лакорфалва шї Комоло ан Харомсек, датъ нъмітеї бісерічі де катрь жъдекторіе ка Залог ліцїтът, ан 5. Апріліе к. н. се ва да ан аринда кь ліцітаціе пе 6 анї сокотіцї дела 24. Апріліе, дъпь кондіціїле че шї пънь атънчї се вор вида ла каса бісерічіі ан търгъл каілор. Ла ліцітаціе вор фі сінгър ачіїа слокозіцї, карії вор фі ан старе а арата каўціе ліцїтъторе сад ан канї, сад ан мошії че лігар авеа аічї ан Дістріктъл Бърсеї. Мошіа де аріндат сть:

1) Дін о моарь кь фънаце ла Комоло; 2) дін 8н фънац тот аколо; 3) Дін холде пентрь 21 галіте де сімънатърь ан хотаръл дела Ортівані; 4) дін доаг сесіі іокъріцї. —

Брашов, 10. Мартіе 1842.

Репрезентаціі бісерічіі греческі.

bjbv